

Ο λόγος φύλων κατά τη γέννηση: διερευνώντας αιτίες πίσω από τις έντονες διαφοροποιήσεις

Η προσπάθεια εντοπισμού των προσδιοριστικών παραγόντων πίσω από τις σημαντικές γεωγραφικές και διαχρονικές μεταβολές του λόγου φύλων κατά τη γέννηση έχουν συμβάλει στη δημιουργία μιας ιδιαίτερα πλούσιας και διαρκώς αυξανόμενης βιβλιογραφίας. Αν και οι μηχανισμοί που καθορίζουν το φύλο ενός εμβρύου παραμένουν ακόμα ουσιαστικά ανεξιχνίαστοι, κάποιοι παράγοντες φαίνεται ότι επηρεάζουν τα ποσοστά και συμβάλλουν στις διακυμάνσεις του δείκτη (Tragaki and Lasaridi, 2009). Οι παράγοντες, των οποίων η συμβολή έχει ήδη επισημανθεί και σε ορισμένες περιπτώσεις αποδειχθεί, αναδεικνύουν μέσα από την ποικιλοτήτά τους την πολυπλο-κότητα του φαινομένου.

Οι **δημογραφικοί παράγοντες** είναι από τις πρώτες παραμέτρους που εντοπίστηκαν και μελετήθηκαν. Χαρακτηριστικά όπως η φυλή, η ηλικία της μητέρας (Juntunen et al., 1997), το μέγεθος της οικογένειας και η σειρά γέννησης (Biggar et al., 1999) καθώς και η χρονική απόσταση ανάμεσα σε διαδοχικές γεννήσεις (James, 1996) φαίνεται να επηρεάζουν στον καθορισμό του φύλου.

Γεωγραφικοί παράγοντες, όπως το γεωγραφικό πλάτος και μήκος, θεωρούνται επίσης εν μέρει υπεύθυνοι για τις χωρικές διαφοροποιήσεις: στην Ευρώπη, φαίνεται ότι η πιθανότητα γέννησης αγοριού αυξάνεται όσο μετακινούμαστε από Βορρά προς Νότο, η τάση όμως αντιστρέφεται στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού, όπου υψηλότερη αναλογία αγοριών καταγράφει ο Καναδάς σε σχέση με το Μεξικό. Η θερμοκρασία του περιβάλλοντος φαίνεται, επίσης, να σχετίζεται θετικά με την πιθανότητα γέννησης αγοριού (Lerchl, 1999).

Οι **οικονομικο-πολιτικοί παράγοντες**, κατά κύριο λόγο οι πόλεμοι (Ellis and Bonin, 2004) και άλλες ανθρωπογενείς ή φυσικές καταστροφές (όπως π.χ. σεισμοί; Fukuda et al 1998) καθώς και οι περίοδοι οικονομικής κρίσης αποτελούν στρεσογόνους παράγοντες που διαταράσσουν ορμονικά άνδρες και γυναίκες και φαίνεται να συνδέονται με τη μεταβολή του λόγου, ευνοώντας τη γέννηση κοριτσιών όταν οι συνθήκες είναι αντίξοες (Catalano, 2000, 2003; Catalano and Bruckner, 2005).

Παράλληλα μελέτες που εστίασαν σε **κοινωνικές παραμέτρους**, όπως επάγγελμα γονέων (Grant and Metkalf, 2003) και διατροφική κατάσταση της μητέρας (Mace and Eardley, 2004; Sule and Madugu, 2004) έδωσαν επίσης ενδιαφέροντα αποτελέσματα.

Τελευταία αναδεικνύεται η σημασία του **περιβαλλοντικού παράγοντα**. Το έναυσμα έδωσαν κάποιες μελέτες σύμφωνα με τις οποίες δυσανάλογα υψηλά ποσοστά γεννήσεων κοριτσιών καταγράφηκαν σε περιοχές όπου συνέβησαν χημικά ατυχήματα. Στη συνέχεια μελετήθηκε η επίδραση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης, η οποία φαίνεται ότι επηρεάζει περισσότερο τα αγόρια παρά τα κορίτσια. Οι ενδοκρινικοί διαταρράκτες (χημικές ουσίες που παρεμβαίνουν μέσω του αέρα, του νερού ή της τροφής στο ορμονικό σύστημα του ανθρώπου) περισσότερο έντονοι στις αστικές περιοχές ενδέχεται να είναι υπεύθυνοι για τα χαμηλότερα ποσοστά αγοριών σε σχέση με τις αγροτικές περιοχές.

